

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM

Hadtudományi Doktori Iskola

TÉZISFÜZET

Jóárt Krisztián:

Az orosz katonai gondolkodás 21. századi hadviselés-felfogásának értelmezése

című Ph.D. értekezéséhez

Témavezető: Dr. Szenes Zoltán

Budapest, 2023

Tartalomjegyzék

1. A tudományos probléma megfogalmazása.....	3
2. Kutatási célok és hipotézisek.....	3
3. Kutatási módszerek.....	4
4. Az elvégzett vizsgálat tömör leírása fejezetenként.....	4
5. Összegzett következtetések.....	6
6. Új tudományos eredmények.....	9
7. Ajánlások.....	9
8. A kutatási eredmények gyakorlati felhasználhatósága.....	10
9. A szerzőnek a témában eddig megjelent publikációi.....	10
10. A doktori értekezés benyújtójának szakmai-tudományos életrajza.....	11

1. A tudományos probléma megfogalmazása

A Krím-félsziget 2014-es megszállása és annektálása, valamint az azt követő háború Kelet-Ukrajnában újfent ráirányította a figyelmet az orosz katonai gondolkodásra. Az elmúlt közel egy évtizedben ennek hatására kiváló és jelentős hatású tudományos munkák születtek, melyek hozzájárultak az orosz hadtudományi gondolkodás mélyebb megértéséhez. Azonban a fokozott érdeklődés az orosz katonai gondolkodás iránt számos tekintetben az orosz hadviselés lényegének félreértéséhez vezetett. Az orosz szerzők gondolatait ugyanis a nyugati katonai szakértők többsége a nyugati stratégiai gondolkodás lencséjén át szemlélte.

Ráadásul az orosz szerzők által nyugati hadviselésként leírt gondolatok látszólag sok hasonlóságot mutattak mindazzal a hadviselési móddal, amelyet Oroszország alkalmazott a Krím elfoglalása során. Ezért a nyugati katonai szakértők jelentős része e látszólagos összefüggésre összpontosított, figyelmen kívül hagyva, hogy a „színes forradalmak” és az „arab tavasz” fémjelezte és a Nyugatnak tulajdonított „új típusú hadviselés” orosz bemutatása valós meggyőződést tükröz, és az egy koherens fenyegetéspercepció része. Ez torz kép kialakulásához vezetett mind az orosz hadviselésről általában, mind pedig konkrétan a krími katonai műveletről. Ez utóbbi sikere alapján az orosz haderő, illetve magának az orosz állam képességeit is erősen túldimenzionálta a nyugati szakértők többsége.

Az orosz hadviselést – melyet jellemzően a „hibrid” jelzővel illettek – mindezek alapján úgy határozták meg, hogy annak lényege a háborús küszöb alatti érdekérvényesítés, fenntartva a tagadhatóság látszatát, másrészt pedig ezzel szoros összefüggésben a katonai erőszak minimális alkalmazása. A kutatásomban igazoltam, hogy az orosz hadviselés elmélete és gyakorlata nem támasztja alá ezt a vélekedést.

2. Kutatási célok és hipotézisek

A fentiekből következően a kutatási céloom annak vizsgálata volt, hogy a 2014 után a nyugati stratégiai gondolkodásban az orosz hadviseléssel kapcsolatban dominánssá vált nézeteket igazolja-e az orosz hadviselés elmélete és gyakorlata. Ennek előfeltételeként pedig az orosz hadtudományban a nyugati hadviselésről alkotott elképzelések, illetve a saját hadviselésre vonatkozó megállapítások és javaslatok szétválasztása egymástól. A kutatási célok elérése érdekében három hipotézist állítottam fel:

Hipotézis 1: A nyugati elemzők jelentős része számos, jól meghatározható ok miatt 2022 előtt félreértelmezi, illetve félreértelmezte az orosz hadviselés mibenlétét, lényegét.

Hipotézis 2: A félreértelmezés különösen két feltételezésben jelenik meg: egyrészt abban, hogy az orosz hadviselés lényege a háborús küszöb alatti tevékenység, másrészt pedig, hogy az orosz hadviselés fő tartalma a fegyveres erőszak minimális alkalmazása. Feltevésem alapján ezek közül egyik sem képezi az orosz hadviselés lényegi elemét.

Hipotézis 3: Azok az indirekt és aszimmetrikus módszerek, amelyeket a nyugati szakértők jelentős része a háborús küszöb alatti tevékenység, illetve a fegyveres erőszak minimális alkalmazására irányuló szándékként, és az orosz hadviselés lényegeként értelmez, valójában egy kiegészítő eszközrendszert jelentenek, amelyet az orosz hadtudósok egy szélesebb háborús logikába illesztve kívánnak alkalmazni.

3. Kutatási módszerek

A kutatás egyrészt az orosz hadtudományi források – különös tekintettel az orosz fegyveres erők vezérkarához, valamint a vezérkar legfontosabb tudományos kutatóintézetéhez, a Katonai-Stratégiai Kutatások Központjához köthető szerzők munkáinak – tudományos vizsgálatán, másrészt az orosz hadviselés gyakorlatának elemzésén alapul. A vizsgálatom időkeretét a 2013-2023 közötti egy évtized képezi, amit az indokol, hogy az orosz hadviselés meghatározó nyugati szakértők általi félreértése Oroszország 2014-es Ukrajna elleni agressziójához, valamint Valerij Geraszimov vezérkarfőnök 2013-as programadó előadásához köthető. Az esettanulmányok az orosz reguláris fegyveres erők által a kutatás időkeretét képező tíz évben vívott fegyveres konfliktusokat – így a 2014-es krími műveletet, a 2015-ös szíriai intervenciót, valamint a 2022-es Ukrajna elleni nagyléptékű háborút – vizsgálják, összevetve egymással a katonai erő alkalmazásának orosz elméletét és gyakorlatát. A 2014-es Ukrajna elleni katonai agresszió esetében a kutatás külön hangsúlyt fektet az „orosz hibrid hadviselésről” szóló nyugati szakértői értékelések kritikai vizsgálatának, hiszen alapvetően ezekből eredeztethető az orosz hadviselés lényegének félreértése.

4. Az elvégzett vizsgálat tömör leírása fejezetenként

Az első fejezetben bemutatam azokat az intézményeket, illetve az azokhoz köthető fontosabb személyeket, akiknek írásai és beszédei a kutatásom forrását jelentették. Szintén az első

fejezetben ismertettem néhányat a legjelentősebb nemzetközi és hazai tudományos munkákból, amelyek egy része arra vállalkozott, hogy a 2014-ben Ukrajnában látott orosz hadviselést elméleti keretbe foglalja, másik része pedig megpróbálta feltárni a Krímben alkalmazott hadviselési mód orosz hadelméleti forrásait. A szakirodalmi ismertető nem a témában írt munkák öncélú, taxatív felsorolását célozta, hanem annak igazolását, hogy a kutatásomnak van létjogosultsága a témában írt nagyszámú és kiváló tudományos publikáció ellenére is.

A dolgozat második fejezetében bemutattam azokat a legfontosabb módszertani és tudományos koncepciókat, amelyek áthatják az orosz hadtudományi gondolkodást. Így a *holisztikus gondolkodásmódot*, mely egyaránt meghatározza mind az orosz cselekvést, mind pedig a fenyegetéspercepciót. A *dialektikus materializmus* törvényét, amely módszertani alapját képezte a szovjet hadtudománynak és korunk orosz katonai gondolkodásában is jól tetten érhető. Végezetül pedig a *tudományos előrelátást*, mint a hadtudomány legfontosabb célját mind a szovjet, mind pedig az orosz hadtudományban. Ezen kulcsfogalmak azok, amelyek ismerete elengedhetetlen az orosz hadtudományi munkák céljának, funkciójának megértéséhez.

A harmadik fejezet célja az volt, hogy megvizsgálja azt az érvet, miszerint az orosz szakértők azért tulajdonítanak bizonyos módszereket és eszközöket a Nyugatnak, hogy a sorok között ezen keresztül írják le, hogy szerintük milyen hadviselést kellene folytatnia Oroszországnak. Bár a szovjet hadtudományi munkákban bevett gyakorlat volt, hogy új harcászati elképzelések, eljárások ötletét a nyugati hadseregeknek tulajdonítva, vagy a nagy honvédő háború tapasztalataira hivatkozva vezettek fel, a „színes forradalmak” vagy az „arab tavasz” nyugati hadviselésként való bemutatásával mégsem ez a helyzet. Szintén cáfoltam azt a vélekedést, miszerint bár a nyugati hadviselés orosz leírása a tényleges percepciót tükrözi, az orosz hadtudósok ugyanezen hadviselési mód implementálását szorgalmazzák.

A negyedik fejezetben azt jártam körül, hogy a jövő háborújára vonatkozó tudományos előrejelzések alapján az orosz hadtudósok milyen főbb koncepciókat vázoltak fel az elmúlt években az orosz hadviseléssel kapcsolatosan. Az alkalmazott kutatási módszer ebben a fejezetben azon alapult, hogy szétválasszam a hadviselés általános trendjeire vonatkozó előrejelzéseket azon konkrét javaslatoktól, amelyeket az orosz szakértők kifejezetten az orosz hadviselésre vonatkozóan fogalmaznak meg.

Az ötödik fejezet esettanulmányaiban az orosz hadviselés gyakorlatát vizsgáltam meg. Az első, az Ukrajna elleni 2014-es katonai agressziót feldolgozó esettanulmányban kritikai vizsgálatnak vettem alá a krími műveletről szóló domináns nyugati nézeteket. Bebizonyítottam, hogy a nyugati szakértők megállapításainak jelentős része nem állja meg a

helyét. Feltártam, hogy az orosz hadviselés lényegére vonatkozóan levont téves következtetések nagyrészt abból erednek, hogy a nyugati katonai szakértők egy része az elért eredményekből kiindulva következtetett a lehetséges orosz szándékokra, összetévesztve a célt az eszközzel. Ez pedig az orosz haderő, és tágabban véve az orosz állam képességeinek túldimenzionálásához vezetett. Az esettanulmányok során egységes szempontrendszer szerint vizsgáltam meg a kutatás tárgyát képező három fegyveres konfliktust. Először bemutattam, miként látta az orosz vezetés ezeket a konfliktusokat, majd rámutattam a párhuzamokra a haderő alkalmazásának orosz elmélete és gyakorlata között.

A dolgozat hatodik fejezetében összegeztem a kutatás legfontosabb következtetéseit, megvizsgáltam a megfogalmazott hipotéziseim teljesülését, és ismertettem a kutatásom új tudományos eredményeit. Az utóbbiakkal kapcsolatban ajánlásokat fogalmaztam meg a további kutatások irányára vonatkozóan, valamint az elért eredmények gyakorlati hasznosításával kapcsolatosan.

5. Összegzett következtetések

A kutatásomban ismertettem az eddigi legfontosabb hazai és nemzetközi kutatások eredményeit, rámutatva, hogy a nagyszámú és értékes tudományos munkák mellett is van létjogosultsága a témában végzett további kutatásoknak. Az eddigi kutatások ugyanis elvértve tettek csak kísérletet arra, hogy az orosz hadtudományi munkák alapján elválasszák egymástól a percepciót a szándékoktól, azaz az érzékelt nyugati hadviselés leírásától megkülönböztessék az orosz hadviselésre vonatkozó javaslatokat. Ennek következetes megvalósításával a kutatásom célja végsősoron az volt, hogy hozzájáruljon az orosz hadviselés mélyebb megértéséhez.

Minthogy az orosz hadviselés elméletének és gyakorlatának félreértése abból eredeztethető, hogy a nyugati szakértők a saját stratégiai kultúrájuk lencséjén keresztül vizsgálták az orosz hadtudományi munkákat, külön fejezetet szenteltem az orosz hadtudomány legfontosabb módszertani koncepcióinak bemutatására. Ezek a dolgozat további fejezeteiben fogódzóként szolgáltak az orosz hadtudományi munkák megfelelő kontextusba helyezéséhez, azok tényleges funkciójának megértéséhez.

Az orosz hadtudomány legfontosabb alapfogalmait szem előtt tartva igazoltam, hogy a nyugati hadviselésre vonatkozó orosz megállapítások autentikusnak tekinthetők. Az orosz percepció, mely szerint a Nyugat nemkatonai eszközökre támaszkodva rezsimváltásokat hajt végre, hogy a nyugati érdekeket kiszolgáló politikai erőket ültessen hatalomba, majd, ha ez

nem jár eredménnyel, úgy megpróbál humanitárius válságot provokálni, és ezáltal ürügyet teremteni a katonai erővel történő nyílt beavatkozásra, valós meggyőződést takar. Ezt bizonyítja az is, hogy az orosz vezetés tényleges lépéseket tesz a percipiált nyugati fenyegetéssel szemben. A Nyugat által vívott fegyveres konfliktusok vélt és valós tapasztalatai alapján az orosz hadtudósok a háború változásainak trendjeit, a fegyveres harc objektív törvényszerűségeit igyekeznek azonosítani, összhangban a *tudományos előrejelzés* koncepciójával. Ezek alapján pedig a hadviselés saját, az orosz képességeken és stratégiai kultúrán alapuló hazai elképzeléseivel kívánnak előállni, nem pedig a nyugati hadviselési módot implementálni.

Az orosz katonai gondolkodásban előforduló fogalmak kategorizálása			
A percipiált nyugati hadviselésre vonatkozó fogalmak	A hadviselés általános trendjeire vonatkozó kifejezések	A műveleti környezetet leíró fogalmak	Az orosz hadviselésre vonatkozó fogalmak
színes forradalom, hibrid hadviselés, irányított káosz	kontaktus nélküli háború, határok elmosódása (háború és béke, kombatáns és civil, a háború szintjei, front és háttér között), nemkatonai módszerek előtérbe kerülése, indirekt stratégia dominanciája stb.	új generációs hadviselés, új típusú hadviselés	aszimmetrikus és indirekt műveletek, aktív védelem stratégiája, korlátozott műveletek stratégiája

A Nyugat érzékelt fölénye az érdekérvényesítés nemkatonai eszköztárában egyrészt vitát generált a háború fogalmának kiszélesítéséről, másrészt pedig ráirányította az orosz katonai elit figyelmét a nemkatonai és aszimmetrikus módszerek tanulmányozásának és orosz alkalmazásának szükségességére. Ami az előbbit illeti, bebizonyítottam, hogy a legfontosabb orosz hadtudományi szereplők e vitában a háború fogalmának kiszélesítése *ellen* foglaltak állást, minthogy az végeredményben azt eredményezné, hogy Oroszország permanens háborúban állna a Nyugattal. Helyette az orosz szakértők a nemkatonai eszközök és módszerek alaposabb tanulmányozását javasolják, összhangban azzal, hogy úgy látják, a hadviselés trendszerű változásának eredményeként az indirekt stratégia válik dominánssá a hadviselési formák közül. Az *indirekt* és *aszimmetrikus módszereket* azonban nem önmagukban, hanem a

hadviselés hagyományos offenzív és defenzív formáival együttesen tárgyalják az orosz szakértők, egy nagyléptékű háború kontextusában.

Az esettanulmányok igazolták, hogy mint az elmélet, úgy a gyakorlat sem támasztja alá azt a meggyőződést, hogy az orosz hadviselés lényegi elemét képezné a fegyveres erőszak alkalmazásának minimalizálása, illetve a háborús küszöb alatti, tagadható érdekérvényesítés. Annak oka, hogy a nyugati szakértők jelentős része túlbecsülte a nemkatonai eszközök és módszerek súlyát és szerepét az orosz hadviselésben abban keresendő, hogy a 2014-es Ukrajna elleni katonai agresszió elemzése során nem a tényleges orosz szándékokból és célokból, hanem az eredményből indultak ki. Moszkva végső célja nem a területszerzés volt – ez csupán az eszköz volt arra, hogy olyan politikai kompromisszumot kényszerítsen rá Kijevre, amely garantálta volna Oroszország intézményesített ellenőrzését Ukrajna fölött. Miközben tehát a nyugati elemzők egy jelentős része teljes sikerként könyvelte el a Krím visszaszerzését, valójában a stratégiai céljai elérésében a Kreml kudarcot vallott. Ráadásul úgy látták, hogy a megszállás nemkatonai előkészítését Oroszország már hónapokkal korábban megkezdte, melyet azonban nem támasztanak alá meggyőző érvek. A katonai megszállás gyors és vértelen végrehajtásához valóban minden feltétel adott volt, de ezek túlnyomó többségét nem Moszkva idézte elő. A 2014-es ukrajnai háború tehát nem az orosz nemkatonai érdekérvényesítési eszköztár sikerét, hanem annak kudarcát igazolta.

Az orosz katonai vezetés a 2015-ös szíriai intervenciót úgy értékelte, mint bizonyítékát annak, hogy Oroszország képes *új típusú háborúk* megvívására. Orosz nézőpontból ez azt jelentette, hogy Moszkva képes volt feltartóztatni a Nyugat rezsinváltási kísérletét, a korlátozott katonai erők alkalmazásával pedig stratégiai eredményt elérni. A művelet megtervezésekor az orosz katonai vezetés a Nyugat percipiált tapasztalataira támaszkodott a helyi proxy szereplőkkel való együttműködés megszervezésében. A szíriai katonai művelet és annak orosz interpretálása azt igazolta, hogy az orosz haderő jelentős lépéseket tett az orosz hadtudomány által az azt megelőző években alkotott elméletek gyakorlatba ültetése terén. Így mindenekelőtt az új típusú háborúk jelentette műveleti környezetben való hatékony tevékenység biztosítása érdekében.

Bár a 2022-es Ukrajna elleni különleges katonai művelet koncepciója számos elemében látszólag a percipiált nyugati hadviselésre emlékeztetett, az esettanulmány során igazoltam, hogy a nemkatonai módszerekkel történő előkészítés feltehetően nem képezte döntő elemét a műveletnek, minthogy ezek kudarcra ellenére is a háború megindítása mellett döntött az orosz vezetés. Mind a különleges katonai művelet, mind pedig az annak kudarcát követő elhúzódó háború során visszaköszöttek annak az aszimmetrikus megközelítésnek az elemei, amelyeket

az elmúlt években az orosz hadtudósok szorgalmazták: Az orosz vezetés úgy véli, hogy közte és a kollektív Nyugat meghatározó szereplői közötti időbeli és akaratbeli aszimmetriára alapozva a háború elhúzódásával képes lesz stratégiai céljainak legalább egy részét realizálni, mivel úgy látja, a Nyugat egysége és politikai akarata hosszútávon nem fenntartható Oroszországgal szemben. A háború arról is tanúskodott, hogy a morális és erkölcsi gátak hiánya jelentős mozgásteret biztosít Moszkva számára abban, hogy milyen eszközökkel és módszerekkel vívja az Ukrajna elleni konfliktust. A polgári lakosságnak okozott szenvedések az orosz hadviselés elméletének integráns részét képezik azáltal, hogy elfogadhatatlan veszteségek okozásával próbálja meg politikai akaratát rákényszeríteni a szembenálló politikai vezetésre.

6. Új tudományos eredmények

1. Új tudományos eredménynek tekintem az orosz hadtudományi munkákban megjelenő, a nyugati stratégiáról és a hadviselés általános jellegzetességeiről szóló megállapítások szétválasztását az orosz hadviselés elméletétől.
2. Bizonyítottam, hogy az orosz hadviselési elképzelésekben nem jelenik meg célként a fegyveres erőszak elkerülése vagy minimalizálása. Ezzel megcáfoltam azokat a nyugati vélekedéseket, melyek szerint az orosz hadviselési elképzelések fő motívuma a háborús küszöb alatti, *szürke zónás* hadviselés.
3. Igazoltam, hogy az aszimmetrikus és indirekt megközelítés alkalmazását az orosz hadtudósok egy nagyléptékű háború kontextusában, a hadviselés hagyományos formáival együttesen, azokkal koordinált módon képzelik el.

7. Ajánlások

A további kutatások szempontjából kiemelten fontosnak tartom az aszimmetrikus és indirekt megközelítésről szóló orosz diskurzus, valamint a nukleáris elrettentéssel kapcsolatos nézetek fejlődésének fokozott figyelemmel kísérését. Minthogy az ukrajnai háborúban átmenetileg jelentősen meggyengülnek az orosz haderő hagyományos képességei, úgy az elrettentés garantálásában feltehetően ismét nagyobb szerep hárul majd a nukleáris erőkre, illetve az olyan aszimmetrikus eszközökre és módszerekre, amelyekkel Moszkva jelentős károkat lehet képes okozni a Nyugat számára. Az orosz külpolitikai szakértők körében 2022 után megindult diskurzus arról, hogy Oroszországnak demonstratív célú atomcsapással kellene helyreállítania nukleáris elrettentésének hitelességét jelzi, hogy korlátozottak Oroszország képességei az

elrettentés és kényszerítés nem nukleáris alapon történő megvalósítására, az atomfegyverrel való fenyegetés pedig nem hiteles egy olyan háborús forgatókönyv esetében, ahol az orosz állam léte nincs fenyegetve. Ezért feltehetően az orosz hadtudósok a jövőben is jelentős figyelmet szentelnek majd azon aszimmetrikus módszerek és eszközök tanulmányozásának, amelyek lehetővé teszik az elrettentés és kényszerítés rugalmasabb és hitelesebb megvalósítását.

Az orosz hadtudósok jelentős figyelmet fordítanak a szerintük a Nyugat által alkalmazott „színes forradalmak” és a „hibrid hadviselés” módszereinek és eszközeinek tanulmányozására, és az ezek elleni védekezésre. Ennek a tudományos diskurzusnak a figyelemmel követése szintén fontos, a gyakorlatban is hasznosítható új tudományos eredménnyel kecsegtethet, és hozzájárulhat a Nyugat ellen irányuló orosz és más forrású destabilizációs törekvésekkel szembeni hatékony védekezés kialakításához.

8. A kutatási eredmények gyakorlati felhasználhatósága

A kutatásom eredményei jól hasznosíthatók az oktatásban, különösképpen a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar mesterképzési szakjain, a Hadtudományi Doktori Iskola képzésében, valamint a Honvédelmi Minisztériumban és háttérintézményeiben dolgozó, Oroszországgal és a posztszovjet térséggel foglalkozó szakemberek felkészítésében. A kutatási eredménytermék egyes részei szintén jól hasznosíthatók a tágabban vett magyar biztonságpolitikai szakma számára, hiszen bepillantást engednek az orosz politikai és katonai elit fenyegetésérzékelésébe, gondolkodási sémáiba. Végezetül, a 2022-es Ukrajna elleni háború a magyar társadalom szélesebb köreinek érdeklődését is ráirányította a konfliktusra. Mivel magyar nyelven eddig kevés könyv vagy átfogó tanulmány dolgozta fel a témát, a 2022-es nagyléptékű háborúról, valamint a 2014-es krími műveletről szóló esettanulmányok önmagukban is érdekesek lehetnek a közvélemény számára.

9. A szerzőnek a témában eddig megjelent publikációi

1. Jójárt Krisztián: Út a háborúba. A 2022-es orosz–ukrán háború diplomáciai és katonai előzményei. *Nemzet és Biztonság*, 2022/4. pp. 91-120
2. Jójárt Krisztián: A Moszkva által követelt biztonsági garanciákról. *SVKI Elemzések*, 2022/1.
3. Csiki Varga Tamás – Jójárt Krisztián – Rácz András – Tóth Péter: Terror Threat During Peer-to-Peer Conventional War: A Background Study. Center of Excellence Defence Against Terrorism. Ankara, Turkey, 2022

4. Jójárt Krisztián: The Russian Understanding of War: Blurring the Lines Between War and Peace (book review) *Journal of Slavic Military Studies*, 2020/3, pp. 485-490
5. Rác András – Jójárt Krisztián: The Role of Irregular Forces in Russia's Hybrid Warfare. Center of Excellence Defence Against Terrorism. Ankara, Turkey, June, 2020
6. Jójárt Krisztián: A hibrid hadviselés és a jövő háborúja. *Honvédségi Szemle*. 2020/1, pp. 5-19
7. Jójárt Krisztián: Russian Military Thinking and the Hybrid War. *National Security Review*, 2019, pp. 14-30
8. Jójárt Krisztián: A hibrid hadviselés orosz elméletének változása az ukrajnai tapasztalatok tükrében. *Hadtudomány*, 2019/1-2, pp. 49-60
9. Jójárt Krisztián: Revising the Theory of Hybrid War: Lessons from Ukraine. Center for European Policy Analysis, Washington, D.C., April, 2019
10. Jójárt Krisztián – Rác András: Contemporary Russian Military Thinking on Conflicts of the 21st Century: Beyond the 'Gerasimov Doctrine' In: *Conflicts in the Gray Zone: A Challenge to Adapt*. 2017
11. Jójárt Krisztián: Az orosz haderőreform értékelése IV. – Védelmi költségvetés, *Nemzet és Biztonság*, 2017/6. pp. 79-88
12. Jójárt Krisztián: Az orosz haderőreform értékelése III. – Műveleti tapasztalatok, *Nemzet és Biztonság*, 2017/5. pp. 79-110
13. Jójárt Krisztián: Az orosz haderőreform értékelése II. – Szervezet, személyi állomány, fegyverzet, *Nemzet és Biztonság*, 2017/3. pp. 54-68
14. Jójárt Krisztián: Az orosz haderőreform I. Megkésetttség, átfogó reform. *Nemzet és Biztonság*, 2017/2. pp. 43-53

10. A doktori értekezés benyújtójának szakmai-tudományos életrajza

Jójárt Krisztián 1989-ben született Kiskunfélegyházán. A kiskunhalasi Bibó István Gimnáziumban érettségizett, tanulmányait a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem biztonság- és védelempolitikai szakján folytatta. Mesterdiplomát szerzett a Nemzeti Közszolgálati Egyetem biztonság- és védelempolitikai szakján 2013-ban, valamint a Budapest Corvinus Egyetem angol nyelvű nemzetközi tanulmányok képzésén 2020-ban. Oroszország és az orosz nyelv iránt 2013-14 körül kezdett érdeklődni, külföldi részképzés keretében egy szemesztert töltött Oroszországban, ahol a Szentpétervári Gazdasági és Pénzügyi Állami Egyetemen tanult.

Doktori tanulmányait 2018-ban kezdte a Nemzeti Közszolgálati Egyetemi Hadtudományi és Honvédtisztképző Karán.

2018-ban a Hungary Initiatives Foundation Andrassy Fellowship ösztöndíjprogramjának keretében hat hónapot dolgozott a washingtoni Center for European Policy Analysis (CEPA) kutatóintézetnél, ahol egy, a kutatási témájában írt publikációja is megjelent. Campus Mundi ösztöndíjjal 2019-ben fél évet a vilniusi Eastern European Studies Centre-nél dolgozott, ahol az orosz kül- és biztonságpolitikát tanulmányozta.

2020-ban a Budapesti Corvinus Egyetemen az angol nyelvű nemzetközi tanulmányok szakon szerzett egy újabb mester diplomát, ahol diplomamunkáját már az ukrajnai háborúból írta az úgynevezett „costly signalling” elmélet alapján.

Jójárt Krisztián 2016 óta vesz részt a Stratégiai Védelmi Kutatóintézet munkájában, előbb az Intézet külső munkatársaként, 2022 óta pedig tudományos segédmunkatársként. 37 magyar és angol nyelvű tudományos publikáció szerzője vagy társszerzője, jelenleg egy Deák Andrással közösen írt könyvfejezete vár megjelenésre. Tudományos publikációi mellett számos újságcikk szerzője, rendszeresen részt vesz konferenciákon, szakmai rendezvényeken. A Magyar Hadtudományi Társaság Biztonságpolitikai Szakosztályának 2023 óta tagja.